

PÄIHDETYÖN TOIMINTAOHJELMA

Helsingin normaalityönsä tavoitteena on yhteistyössä kotien ja muiden tahojen kanssa antaa oppilaille sellaisia valmiuksia, että he eivät elämässään vahingoita päihteillä itseään eivätkä muita. Koulun päihdetyön toimintaohjelman tarkoitus on olla tukena terveiden elämäntapojen edistämässä ja päihteiden väärinkäytön ehkäisemisessä. Samalla ohjelma sisältää ohjeita siitä, miten päihteiden epäiltyyn tai todettuun käyttöön, hallussapitoon ja välittämiseen puututaan. Ohjelman on valmistellut koulun oppilashuoltoryhmä ja valmisteluprosessissa on kuultu opettajakunnan, oppilaskunnan ja vanhempien näkemyksiä.

1. Tavoitteet

Tavoitteena on

- luoda ja ylläpitää turvallinen ja terveellinen oppimis- ja työympäristö, jossa korostuvat avoin ja myönteinen elämänsäsenne, tulevaisuudenusko sekä vastuullisuus lähimmäisistä ja yhteisöstä. Näin pyritään ennaltaehkäisemään tilanteita, joissa esiintyy päihteiden tarjontaa tai niiden käyttöä.
- tiedottaa päihteisiin liittyvistä asioista kouluyhteisölle.
- osata ennaltaehkäistä päihdeongelmia.
- osata tunnistaa, auttaa ja puuttua tarkoituksenmukaisin keinoin päihdeongelmaan ja ohjata apua tarvitseva henkilö asianmukaiseen hoitoon.
- toimia yhdessä luottamuksella.

2. Tupakka- ja päihdelainsäädännön määräykset

2.1. Tupakkalaki

- Tupakkatuotteen sekä suora että epäsuora mainonta on kielletty (8§).
- Tupakkatuotetta tai tupakointivälinettä ei saa elinkeinotoiminnassa myydä eikä muutoin luovuttaa henkilölle, joka on 18 vuotta nuorempi (10§).
- Tupakointi on kielletty mm. (12§)
  - o oppilaitosten nuorille tarkoitetuissa sisätiloissa sekä niiden pääasiassa 18 vuotta nuoremmille tarkoitetuilla ulkoilualueilla
  - o virastojen ja viranomaisten sekä niihin verrattavien julkisten laitosten yleisölle ja asiakkaille varatuissa sisätiloissa
  - o työyhteisöjen yhteisissä ja yleisissä sekä asiakkaille tarkoitetuissa sisätiloissa.

2.2. Alkoholilaki

- Alaikäisen alkoholin käytön kieltää alkoholilaki (mm. 34§).
- Alle 18-vuotiaita koskevia säädöksiä:
  - o ei oikeutta pitää hallussaan mitään alkoholijuomia.
  - o ei saa anniskella eikä myydä alkoholijuomia.
  - o alkoholijuomien välittäminen korvauksettakin on kielletty: rangaistuksena sakkoa tai enintään 6 kuukautta vankeutta.
  - o alkoholijuomien välittämisestä korvausta vastaan sakkoa tai enintään 2 vuotta vankeutta.

2.3. Huumausainelaki

Huumausaineen tuotanto, valmistus, maahantuonti, maastavienti, jakelu, kauppa, hallussapito ja käyttö on kielletty muihin kuin lääkinnällisiin, tieteellisiin tai huumausainerikosten ehkäisemistä tai tutkintaa edistäviin tarkoituksiin on kiellettyä (3 § yleiskielto).

3. Koulun järjestyssääntö

Koulun järjestyssäännössä sanotaan:

”Tupakointi ja päihteiden käyttö sekä niiden hallussapito on kielletty koulussa, koulun välittömässä läheisyydessä ja koulunkäyntiin liittyvissä tilanteissa” (Opettajakokous ja johtokunta 5.10.2000).

4. Yhteistyötahoja

Päihdetyössä tarvitaan monien eri tahojen yhteistyötä ja kokemusta. Kotien ja koulun luokkatoimikuntien kanssa tehtävän yhteistyön lisäksi ainakin seuraavat tahot pyritään ottamaan huomioon ja käyttämään niitä resursseina Helsingin normaalilyseossa tehtävässä päihdetyössä.

Taho	Yhteystieto
Klaari	31043807
Nuorisoasiainkeskus	310 89 00
Sosiaalipäivystys klo 9-24	100 66 006
Lastensuojelu	310 44 11
Tuomiokirkko seurakunta	709 22 71 (Johanneksen kirkkopiiri)
Poliisi, erityisesti nuorisopoliisi, huumeepoliisi	100 22
Kurvin huumeepoliklinikka 24h/vrk	775 07 798
Helsingin terveystieteiden keskus	310 46 11 (eteläinen)
Mehiläisen työterveyshuolto	348 54 000
Terveyspalvelujen neuvontanumero 24h/vrk	100 23
Yleinen hätänumero	112
Helsingin yliopisto, yhteistyömahdollisuudet tiedekuntien ja laitosten kanssa	1911 (yliopiston vaihde)

5. Ennaltaehkäisy

Lapsilla ja nuorilla on oikeus saada tietoa päihteistä, niiden vaikutuksista ja vaaroista. Valistustyössä pyritään asiallisuuteen.

- Päihdetietoutta annetaan eri oppiaineissa opetussuunnitelman mukaisesti. Lisäksi asiasta keskustellaan silloin, kun päihdeasiat nousevat esille esimerkiksi luokkatilanteissa tai julkisessa keskustelussa.
- Päihdetietoutta annetaan keskitetysti terveystiedon opetuksen yhteydessä sekä yläasteella että lukiossa.
- Yhteistyö vanhempien kanssa on päihdetyössä erityisen tärkeää. Koulun vanhempainilloissa ja luokkakohteisissa tilaisuuksissa varataan kouluasioiden lisäksi aikaa avoimelle keskustelulle nuoren kehityksestä, perhe-elämästä, vapaa-ajan viettämisestä ja päihdekäytännöistä.

- Kouluterveydenhuollon terveystarkastuksien yhteydessä keskustellaan myös päihdeasioista. Terveystarkastusohjelma liite 1.
- Ulkopuolisia asiantuntijoita voidaan käyttää luokkaopetuksessa, vanhempainiltojen asiantuntijoina sekä opettajien ja muun henkilökunnan koulutuksessa.
- Koulun kotisivuille liitetään päihdetietoutta

6. Toimenpiteet päihteidenkäyttötilanteissa

Päihteiden käyttö, niiden hallussapito ja välittäminen on kielletty koulussa ja koulun järjestämissä tilanteissa. Tämän toimintaohjelman piiriin kuuluu myös koulun opettajien ja oppilaiden tietoon tullut päihteiden käyttö koulun ulkopuolella.

Tieto päihteiden käytöstä välitetään aina oppilaan huoltajalle tai oppilaan asoista vastaavalle viranomaiselle.

6.1. Päihtyneenä koulussa

Jos oppilas on päihtyneenä koulussa tai muussa koulunkäyntiin liittyvässä tilanteessa

- oppilas otetaan eroon muista oppilaista. Aikuiset eivät jätä oppilasta yksin. Mahdollisuuksien mukaan oppilas saatetaan terveydenhoitajalle.
- jos oppilas on vaaraksi itselleen tai myrkytysvaarassa, hänet toimitetaan hoitoon tilaamalla ambulanssi puh.112.
- jos oppilas on vaaraksi muille, ilmoitetaan poliisille puh. 10022
- tarvittaessa annetaan ensiapua.
- ilmoitetaan oppilaan huoltajalle, joka huolehtii oppilaan kotiin / hoitoon.
- oppilashuoltoryhmä neuvottelee ja sopii jatkotoimista.

6.2. Koulun ulkopuolella

Kun tietoon tulee jotakuta oppilasta koskeva koulun ulkopuolinen päihteiden käyttö, on periaatteena tukea oppilasta kertomaan asiasta jollekin kouluyhteisössä työskentelevälle aikuiselle. Asia tuodaan oppilashuoltoryhmän tietoon, joka päättää jatkotoimista.

7. Toimenpiteet, kun oppilas tupakoi koulussa, koulun välittömässä läheisyydessä tai koulunkäyntiin liittyvässä tilanteessa

- Tupakointiin puututaan huomauttamalla tupakoinnista ja tiedottamalla siitä luokanvalvojalle ja/ tai rehtorille.
- Oppilaan kotiin lähetetään koulun oma tupakointia koskeva lomake.
- Oppilaalle tulee erilaisia seuraamuksia, esimerkiksi puhuttelu ja/tai jälki-istunto.